

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 10P/21/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315204739
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Mravec
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2015:5315204739.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Čadci v konaní pred sudcom JUDr. Michalom Mravcom vo veci starostlivosti o maloleté deti: B. X., nar. XX.XX.XXXX a X. X., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov: matky G. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom S.Č. XX/XX, Č. a otca Q. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. Č., prechodne bytom Č., D. XXX/X XXD, v konaní o návrhu otca o zníženie výživného na maloleté dieťa, takto

rozhodol:

Súd návrh otca **z a m i e t a**.

Žiadny z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania podaným na súde dňa 07.05.2015 v spojení s upraveným návrhom zo dňa 09.07.2015 sa otec maloletých B. a X. X. domáhal zníženia výživného zo sumy 120,- € na sumu 27,13 € (na mal. K.) a zo sumy 80,-€ na sumu 27,13 € (na mal. X.). Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 4P/53/2014 zo dňa 30.10.2014 mu bolo zvýšené výživné na sumu 120,-€, resp. 80,-€. Dňa 22.04.2015 sa vrátil z výkonu trestu odňatia slobody na podmienené prepustenie, pričom od 23.04.2015 do 18.06.2015 bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Čadca. Od 19.06.2015 je zamestnaný na kratší pracovný úväzok ako rozvozca jedál u zamestnávateľa D.-D., W..Y..R.. B. Č.U. s pevnou mesačnou mzdou 228,-€. Poberá i invalidný dôchodok vo výške 103,80,-€, vzhľadom na svoj zdravotný stav má zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o 45%. Má i ďalšie vyživovacie povinnosti voči X. E. vo výške 49,79 € mesačne, voči maloletej U. E. vo výške 39,83,-€ mesačne, voči mal. K. Q. vo výške 130,-€ mesačne a voči mal. U.Á. X., ktorého má so svojou terajšou družkou. Vzhľadom na súčasný príjem v celkovej výške 331,80€ a vyživovacie povinnosti voči všetkým maloletým deťom v celkovej výške cca 500-€ mu neostáva na živobytie ani životné minimum.

Matka maloletých detí sa k návrhu otca písomne nevyjadřila.

Kolíznym opatrovníkom maloletého Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Čadca vo svojom vyjadrení poukázal na neplnenie vyživovacej povinnosti zo strany otca maloletých. Uviedol, že otec sa s maloletými deťmi nestretáva, ani ich nijakým spôsobom nekontaktuje. Maloletá B. navštevuje 6. Ročník ZŠ Q..Y.. Š., učí sa priemerne, výchovné ani školské problémy nemá, je zdravá. Maloletý X. navštevuje MŠ E.. S., je zdravý, matka neplatí stravu, iba poplatok vo výške 12,-€. Otec maloletých býva v 4 - izbovom byte na D. T. B. Č. spoločne s mal. U. a družkou p. S. a matkou družky otca. Pracuje v spoločnosti D.- D., W..Y..R.. - Y. V., pracuje na 1 úväzok, s príjmom 228 €, poberá invalidný dôchodok v sume 103 €, iný príjem nemá. Má 5 vyživovacích povinností a zameškané výživné musí vyplatiť do

októbra 2016. Navrhol určené výživné neznižovať. Nedostatky zo strany matky zistené neboli, matka z jej finančných prostriedkov nedokáže uhrádzať základné a nevyhnutné potreby maloletých detí.

Na pojednávaní vo veci samej otec zotrval na tvrdeniach uvedených v návrhu na začatie konania tvrdiac, že z dôvodu, že návrh podal zo zdravotných dôvodov - pre problémy s chrbticou. Bol vo výkone trestu 22 mesiacov pre zanedbanie povinnej výživy. Maloletej B. kúpil telefón a kartu. Z dôvodu PN prišiel o prácu. Je čiastočný invalidný dôchodca. Jeho príjem je vo výške 103,80 €. Jeho výdavky sú vo výške 70,- € na bývanie, na lieky dopláca 10,- až 15,-€. Platí pôžičky PROVIDENT a Pohotovosť. Okrem detí s matkou mal. Viktórie a Juraja má ďalšie tri deti. Pokiaľ by bol zdravý a mohol si nájsť normálne zamestnanie, nemal by problém platiť výživné v určenej výške.

Matka maloletých detí na pojednávaní súdu uviedla, že s návrhom na zníženie výživného nesúhlasí. Jej jediným príjmom je náhradné výživné a prídavky na deti. Pracuje na dohodu, kde jej príjem je 30,- až 40,-€ mesačne. Pracuje v spoločnosti F., U..W.. O.. Výdavky na bývanie má vo výške 120,- € až 150,- €. Na deti platí mesačne 12,- € škôlku, plus strava v škôlke a škole. Platí pôžičku v sume 9,- € mesačne. Otec na maloleté deti neprispieva. Dvakrát zaplatil v 7 a 8 mesiaci po 30,- €. Iným spôsobom na deti neprispieva, nekupuje im darčeky, oblečenie hračky, nič. Je pravdou, že maloletej kúpil mobilný telefón, bolo to na jej prijímanie.

Kolízny opatrovník na pojednávaní súdu zotrval na svojom písomnom vyjadrení, navrhol návrh otca zamietnuť, nakoľko v starostlivosti matky nezistili žiadne nedostatky, pričom matka maloletých detí so svojim príjmom nedokáže zabezpečiť celkovú starostlivosť o maloleté deti.

Súd ďalej prečítal a oboznámil listinné dôkazy predložené otcom a matkou maloletých, taktiež zabezpečené súdom z ktorých mal zistené nasledujúce skutočnosti:

Rozsudkom Okresného súdu Čadca zo dňa 30.10.2014 sp. zn. 4P/53/2014 súd uložil otcovi maloletých detí povinnosť platiť výživné na maloletú B. vo výške 120,- € mesačne a na maloletého X. vo výške 80,- € mesačne do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, súčasne zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 4P/3/2012 zo dňa 07.12.2014.

Rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 9P/2/2013 zo dňa 24.04.2014 súd návrh otca na zníženie výživného zamietol.

Trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 3T/91/2011 zo dňa 12.07.2011, právoplatným dňa 12.08.2011 bol otec maloletých detí právoplatne uznaný za vinného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, ktorého výkon mu bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov.

Trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2TT/105/2012 zo dňa 09.10.2012, právoplatným dňa 07.12.2012 bol otec maloletých detí právoplatne uznaný za vinného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni, matka vykonáva zárobkovú činnosť na základe dohody o pracovnej činnosti pre spoločnosť F., U..W.., vymeriavací základ za obdobie 09/20014 až 11/2014 bol vo výške v priemere cca 30,- €.

Podľa potvrdenie ÚPSVaR Čadca otec maloletých detí bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 23.04.2015 do 18.06.2015.

Z pracovnej zmluvy vyplýva, že otec maloletých je od 19.06.2015 zamestnaný v spoločnosti D.- D., W..Y..R.. a podľa dohody o mzde, jeho príjem predstavuje sumu 228,-€ mesačne.

Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 03.12.2015 bol otcovi maloletých detí priznaný invalidný dôchodok od 1.1.2015 vo výške 103,80 €.

Podľa rodného listu je otec maloletých otcom maloletého U. X., nar. XX.XX.XXXX. Matkou maloletého U. je A. S..

Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne zo dňa 28.08.2015, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 18.08.2015 je 45%.

Z dohody o pracovnej činnosti vyplýva, že matka maloletých vykonáva prácu krajčírky podľa dohody o pracovnej činnosti s miestom výkonu práce F. XXXX, Č. s dohodnutou odmenou 1,023 € za odpracovanú hodinu, s dohodnutou maximálnou dĺžkou pracovného času 5 hodín týždenne.

Podľa dohody o skončení pracovného pomeru, zamestnávateľ D.-D., W.Y.R. a zamestnanec Q. X. sa dohodli na rozviazaní pracovného pomeru ku dňu 29.09.2015.

Podľa výplatných pásov predložených otcom maloletých, čistý príjem otca za obdobie 19.06.2015 do 29.09.2015 bola v priemere 162,97€.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Zb. Zákona o rodine v znení neskorších predpisov, ďalej len Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov a ak kto nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má k tomu lepšie predpoklady, okrem iného uznáva rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom.

Dohoda o právach dieťaťa vyhlásená výnosom Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 104/1991 Zb. vo svojom čl. 3 ods. 1 ustanovuje, že "záujem dieťaťa musí byť prvým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa dieťaťa, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi." Orgánom štátu je podľa čl. 18 ods. 1 určená povinnosť vynaložiť všetko úsilie k tomu, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v niektorých prípadoch zákonní zástupcovia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa.

Rovnako listina vo svojom čl. 32 ods. 1 v spojení s ods. 4 ustanovuje, že rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov môžu byť obmedzené a nepľnoleté deti môžu byť od rodičov odlúčené proti ich vôli iba rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa ust. § 62 ods.1,2,3,4 a 5 Zákona o rodine:

- (1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
- (2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
- (3) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)
- (4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
- (5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 75 ods.1 Zákona o rodine:

- (1) pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku,

majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ust. § 76 ods. 1, 2 Zákona o rodine:

(1) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

(2) Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

Podľa ust. § 78 ods.1, ods.3 Zákona o rodine:

(1) Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

(3) Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pri rozhodovaní o určení výživného na maloleté dieťa otcovi ako rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, súd aplikoval vyššie citované ustanovenia § 62 a násl. Zákona o rodine.

Matka maloletého je zamestnaná na dohodu s príjmom priemerne 35,- €, ďalší jej príjem je iba prídavky na deti a výživné.

Otec maloletých je t.č. nezamestnaný, poberá invalidný dôchodok v sume 103,80 €, žije v spoločnej domácnosti s družkou A. S.A..

Základným hmotnoprávnym predpokladom zmeny predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o výške výživného je preukázanie takej zmeny pomerov v časovom období od posledného predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o výživnom, ktorá jeho zmenu odôvodňuje. Existenciu tohto predpokladu súd zisťuje a posudzuje komplexne (najmä prostredníctvom porovnania pomerov účastníkov, z ktorých vychádzal súd v predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom s pomermi zistenými v čase vyhlásenie rozhodnutia súdu v prejednávanej veci a k tomuto okamihu), na základe objektívnych i subjektívnych okolností na strane všetkých účastníkov, tzn. Tak na strane maloletého dieťaťa, ako aj na strane oboch rodičov ako povinných s prihliadnutím i na všeobecný vývoj životných nákladov. I keď Zákon o rodine takto výslovne v ust. § 78 ods. 1 zmenu pomerov ako hmotnoprávny predpoklad zákonom pripustenej zmeny právoplatného súdneho rozhodnutia o výživnom nedefinuje, nepochybne na druhej strane i z hľadiska právnej istoty založenej právoplatným rozhodnutím súdu nemôže ísť o akúkoľvek zmenu okolností majúcich vplyv na posúdenie osobných a majetkových pomerov účastníkov, ale naopak musí ísť o takú zmenu, ktorá je závažnejšieho a trvalejšieho rázu a ktorú možno podľa názoru súdu charakterizovať ako kvalifikovanú alebo podstatnú zmenu pomerov.

Pri takomto komplexnom posúdení pomerov účastníkov, nielen ako súhrnu a súčtov príjmov, ale i osobných a majetkových pomerov v širšom slova zmysle i s prihliadnutím na vývoj životných nákladov súd dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia o výške výživného rozsudkom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 4P/53/2014 zo dňa 30.10.2014 a v porovnaní s rozhodným skutkovým stavom o pomeroch účastníkov, z ktorého súd vychádzal v citovanom poslednom rozhodnutí o výživnom, podstatná zmena pomerov na strane otca maloletých, ktorá by odôvodňovala zmenu tohto posledného rozhodnutia o výživnom nenastala.

Otec maloletých, ktoré sú na neho odkázané svojou výživou, bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za prečin zanedbania povinnej výživy. Po prepustení z výkonu trestu bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, je invalidným dôchodcom, pričom je mu vyplácaný invalidný dôchodok vo výške 103,60 €, od 19.06.2015 bol zamestnaný v spoločnosti D. - D., W..Y..R.. s mesačným príjmom vo výške 228,- €. Ku dňu 29.09.2015 dohodou skončil pracovný pomer. V nadväznosti na uvedené potom nejestvuje žiaden akceptovateľný dôvod, pre ktorý by súd túto okolnosť, že otec maloletých detí bol vo výkone trestu odňatia slobody, dohodou skončil pracovný pomer, je invalidný dôchodca s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 45%, mohol vyhodnotiť v prospech otca detí. Naopak súd takéto konanie vyhodnotil v zmysle § 75 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine ako konanie, ktorým sa otec detí bez dôležitého dôvodu vzdal možnosti zabezpečenia si primeraného legálneho príjmu, z ktorého by mohol uspokojovať nároky svojich detí prinajmenšom v

doteraz súdom určenej výške. Z uvedených dôvodov súd preto návrh otca na zníženie výživného ako v celom rozsahu nedôvodný pre nesplnenie hmotnoprávných podmienok v zmysle citovaných zákonných ustanovení zamietol.

Pri nízkom príjme otca nemohol súd opomenúť rovnako nízky (takmer žiadny) príjem matky, ktorá je pracuje na dohodu, poskytuje maloletým osobnú starostlivosť a potreby maloletých. Za takýchto pomerov má súd za to, že od posledného rozhodnutia súdu o výške výživného nedošlo k tak významnej zmene pomerov na strane otca, matky a hlavne na strane maloletých detí, je výživné určené rozsudkom Okresného súdu Čadca nevyhnutným príspevkom potrebným zo strany otca maloletých detí na zabezpečenie ich riadnej výživy. Preto súd návrh otca na zníženie výživného zo sumy 120,- € a 80,- € na sumu 27,13 € a 27,13 €, zamietol. Súd poznamenáva, že nezistil také prekážky, ktoré by otcovi bránili v plnení jeho zákonnej vyživovacej povinnosti.

Podľa ust. § 154 ods. 1 OSP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Súd poukazuje na citované ust. § 26 Zákona o rodine umožňujúce zmenu tohto rozhodnutia v časti výroku o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoде, to znamená najmä v časti určenia výživného, v prípade budúcej zmeny pomerov oproti pomerom zisteným súdom v tomto konaní.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a) OSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože ide o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline (§ 201, § 204 ods. 1 OSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 OSP). Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods.2 OSP. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP).

Podľa § 205 ods.2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods.1 OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods.2 OSP). Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie (§ 161 ods.1 OSP). Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (§ 161 ods.2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 OSP).